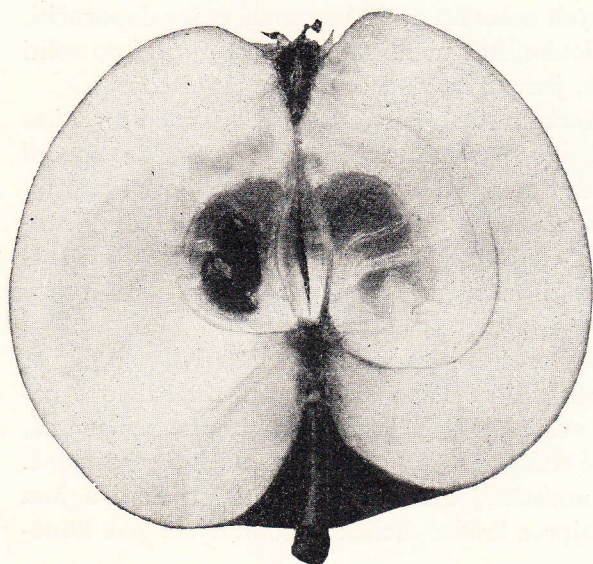
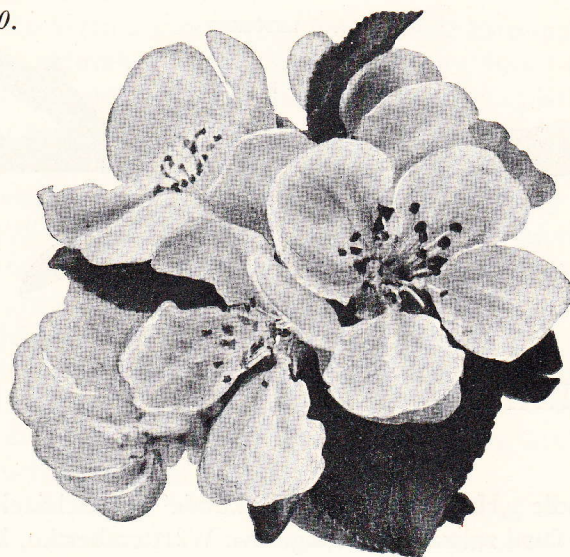

Jan Říha ČESKÉ OVOCE

JABLKA

Čís. 10.

FRAASOVO LETNÍ

Fraas' Sommer-Kalvill – Calville d'Été de Fraas

FRAASOVO LETNÍ

Podle „Handbuch der Obstkunde“ se nacházel neb snad ještě se nalézá původní strom ve farní zahradě v Balingen ve Württembersku, kdež jej z jádra vypěstoval tamější děkan Fraas a staral se o jeho rozšíření. Jest to výborné letní jablko, které nejlépe chutná, hned jak bylo se stromu utrženo, v čemž se mu nevyrovná žádné jiné, současně zrající. Mimo to se zamlouvá každému, kdož měl příležitost ho okusiti v pravé době zralosti, slušnou velikostí, jakož i sličným zevnějškem.

Daří se dobře všude, kde jiné jabloně prospívají, a že strom jest velice otužilý, daří se mu velmi dobře ještě i na místech vysoko a i drsně položených. Také polohou se spokojí každou a že plody drží na stromě pevně, netrpí ani na místech vystavených větrům. Arciť čím lepší půda i poloha se mu může dáti, tím poskytuje větších a chutnějších plodů. Pěstovati lze je podle místních okolností na vysokých stromech v zahradách a polních sadech, aneb v domácích zahrádkách na nízkých stromech, ponechaných volnému vzrůstu. K pěstování stromů uměle vedených nelze ho zvláště na malé tvary doporučiti, roste i na duzenu velice bujně a trvá to dlouho, než začne roditi, takže jest nutno voliti k pěstování, třeba i volně rostoucích krsků, jen stromky šlechtěné na jánčatech.

Stromky ve školce rostou velmi bujně, zcela zdravě, kolmo do výše, později na místo vysazeny se rozvětvují mohutně ve veliké a vysoko kulovité koruny, později se spodní větve více rozkládají. Roditi začínají, až když poněkud odrostou, 6.—8. rok po vysazení, ale pak plodí ob rok velmi hojně. Jsou-li šlechtěny na duzenách, plodí taktéž 6.—8. rokem, kdežto na jánčatech začínají roditi již třetím rokem. Zůstávají až do stáří při svěžím vzrůstu a úplně zdravé, nikdy nezmrazají, také v době květu zřídka trpí mrazy a posud se neobjevily na nich plísň.

Letorosty narůstají dlouhé a silné, později krátké, ke konci se mírně kříví, pod oky se zřetelně prohýbají, tmavě šedá plst je pokrývá z většího dílu, barvu mají fialově nahnědlou, ve stínu zelenavě nahnědlou a velký díl jich pokrývá mramorovaně jemná, stříbrná blána; žlutavé, zcela málo vyvstalé tečky se rozptylují dosti četně, ač nenápadně. Velká oka, pěkně vyvinutá, blízko sebe umístěná, delší plstí pokrytá přiléhají a jsou na patkách jak oka vysokých, širokých, nejprve krátce maličko prohnutých, pak klínovitých, s třemi krátkými žebérky.

Květní poupata jsou poměrně velká, dlouze vejčitá, zašpičatělá a pokrytá cele bělavou plstí.

Listy mají tmavě zelené, vespod vlnité; největší jsou dlouhé až 110 mm a široké 65 mm, nalézají se u spodu letorostů a mají tvar široce eliptický s kratší neb delší špičkou, ostatní bývají menší, stejného tvaru, jen některé mají mnohem delší špičky, jedna strana bývá mohutněji vyvinuta na úkor druhé; kraje mají nestejně, drobně, pilovitě vroubkované,

řapíky dlouhé 26—28 mm, zarudlé a většinou opatřené malými palisty. Na plodonosných větvkách bývají listy delší a užší s delšími řapíky.

Stromy vykvétají 5.—7. den jabloňového květu a kvetou vždy hojně, bledě karmínová poupata dodávají jim v rozpuku krásného růžového vzhledu. Jednotlivé květy, široké asi 40 mm, po rozložení až 47 mm, narůžovělé a temněji žíhané jsou tak sestaveny z plátků široce vejčitých a lžičkovitých, že se tyto nedostihují navzájem. (Viz obraz.)

Přiložený barevný obraz, zhotovený podle plodu s vysokého stromu, rostoucího v okresní školce v Chlumci n. Cidl., znázorňuje velikost, tvar i barvu plodu dokonale. Plody ty vážily jednotlivě 110—130 g a poměr výšky k šířce se jevil asi 66 × 77 mm. Se stromů nízkých bývají poměrně větší, těžké až 160 g. Tvar se poněkud různí, některé plody jsou stlačeně kulovité, jiné zdánlivě vysoké, přece však nižší než širší, ke kalichu více kuželovitě zúžené, končice temenem užším, jehož jedna strana bývá o něco nižší.

Kalíšky mají zavřené, zelené, řídce chloupkované, sestavené z ústů dosti širokých a dlouhých, které se dole tísní, vztyčují, proti sobě kloní a zaschlé špičky se kloní ven a vězí v jamkách hlubších, užších, pěkně, ač mírně žebérkatých; vznikající zde žebra hrbolí kraj jamky, táhnou se přes celý plod a nestejně hranatější kulatost.

Největší plody mívají někdy stopky krátké a zdužnělé, ostatní dřevnaté, dosti silné, chloupkované a tak dlouhé, že dosahují u plodů velkých sotva úrovně jamky, u plodů menších ji přesahují o 5—10 mm a vězí v jamkách užších, hlubokých, zcela mírně zhrbolených, často i některým hrbolem zúžených, zelených, také jemně porezavělých.

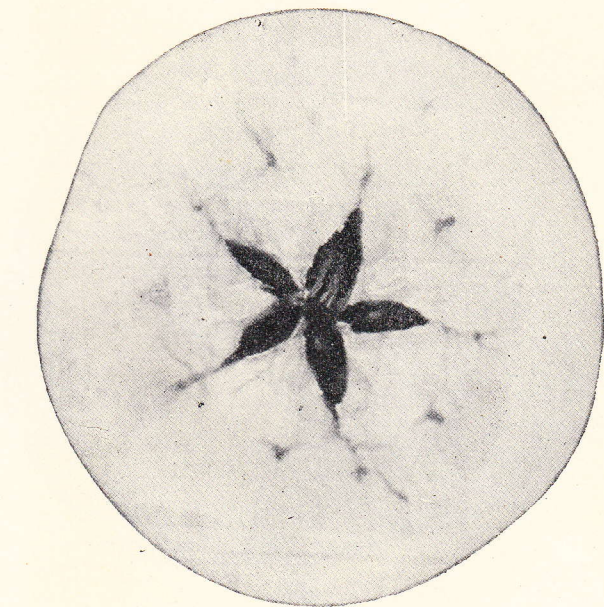
Plody mají slupku lesklou, hladkou až kluzkou, světle, až i červenavě nadechlou a posetou velmi jemnými, šedými, bělavě neb zelenavě vroubenými tečkami hojně, ač nenápadně; ke kalichu se mění tečky v jemně bělavé píhy; většinou plodů však růžové líčko chybí.

Dužninu mají bílou, pod slupkou i zelenavě bílou, velice jemnou, měkkou, takže se i částečně rozplývá, hojně šťavnatou, chuť ušlechtilou, sladce navinulou, s libou, balsamickou příchutí. Podkališní rourka jest kuželovitá, od ní se táhnou žlutavě zelenavá

vlákna, jaderník obkličující; jaderník mívají velké plody otevřený, menší mají osu dutou, prostranou a do této se štěrbinou otvírají po stěnách natrhaná pouzdra. Jednotlivá pouzdra bývají bez jader, jiná chovají po 1—3 polovelkých jádrech, světle hnědých. (Viz obraz.)

Některý rok první plody uzrávají již kolem 20. srpna, většinou poslední dny srpna, při čemž vonějí slabě, ale libě; vydrží při dobré chuti asi do poloviny, ano až i do konce října. Jest to výborné stolní jablko, které nejlépe chutná přímo se stromu; na trhu a v obchodě jest neznámo.

V zahradách Zemského pomologického ústavu je chováno pod jménem Žebernáč Fraasův čís. 616.

Popisy lze nalézt: „Handbuch der Obstkunde“ čís. 4, „Deutschlands Apfelsorten“ čís. 10, „Die wertvollsten Tafel- und Handelsäpfel“ čís. 8, všude pod jménem Fraas' Sommer-Kalvill, Thomas str. 122, Calville d'Été de Fraas.

Z vedlejších jmen jsou známa: Kalwila letnia Fraasa, Fraas' Weisser Sommer-Calvill, Calville Fraas, Calville Fraas d'Été.

FRAASOVO LETNÍ – *Fraas' Sommer-Kalvill. – Calleville d'Été de Fraas.*